

فلسفه و منطق ۳

۱- وجه تسمیه و نام‌گذاری قیاس اقرانی به اقرانی چیست؟ زیرا در این نوع از قیاس

(۱) اجزای نتیجه در موضوع و محمول مقدمات پخش شده‌اند

(۲) اجزای نتیجه در مقدم و تالی مقدمات پخش شده‌اند

(۳) موضوع یا محمول یک مقدمه قرین موضوع یا محمول مقدمه دیگر است

(۴) موضوع یک مقدمه واسطه نتیجه‌گیری مقدمه دیگر است

۲- هر گاه حدوسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول باشد شکل قیاس اقرانی است که در این قیاس، محمول نتیجه از

..... و موضوع نتیجه از به دست می‌آید و مثال درست آن کدام است؟

(۱) اول - مقدمه دوم - مقدمه اول - هر حیوهای فلز است و هر فلزی رسانا است پس هر حیوهای رسانا است.

(۲) چهارم - مقدمه اول - مقدمه دوم - هر حیوانی جاندار است و بعضی مهره‌داران حیوان هستند پس هر جاندار مهره‌دار است.

(۳) اول - مقدمه اول - مقدمه دوم - هر حیوهای فلز است و هر فلزی رسانا است پس بعضی حیوهای رسانا هستند.

(۴) چهارم - مقدمه دوم - مقدمه اول - هر حیوانی جاندار است و بعضی مهره‌داران حیوان هستند پس بعضی جاندارها مهره‌دار هستند.

۳- در مورد شرایط معتبر بودن قیاس نمی‌توان گفت

(۱) در بررسی اعتبار یک قیاس نیازی به دانستن شکل آن نیست

(۲) بررسی می‌کنیم که هر دو مقدمه آن سالبه نباشند

(۳) نباید حد وسط در هر دو مقدمه منفی باشد

(۴) اگر موضوع یا محمول نتیجه علامت منفی داشته باشند نیازی به بررسی آن‌ها در مقدمات نیست

۴- در مورد قیاس «هوا تار است و تار ابزار موسیقی است پس هوا ابزار موسیقی است» نمی‌توان گفت

(۱) ظاهراً قیاس از نوع شکل اول است ولی در واقع مغالطه است. (۲) مغالطه عدم تکرار حد وسط از ناحیه اشتراک لفظ حد وسط است.

(۳) مغالطه شده است به واسطه این‌که حد وسط عیناً تکرار نشده است. (۴) مغالطه‌ای است که حد وسط در آن تکرار نشده است.

۵- در مورد عبارت «مُلزم به اجرای قرارداد هستید اگر آن را امضاء کنید» کدام عبارت مناسب‌تر است؟

(۱) یک جمله انشایی است که از احساسات و عواطف فرد خبر می‌دهد.

(۲) یک جمله انشایی است که دربرگیرنده عواطف و احساسات گوینده است.

(۳) یک قضیه شرطی متصل است که ترتیب مقدم و تالی آن رعایت نشده است.

(۴) یک قضیه شرطی متصل است که ترتیب اجزای آن رعایت نشده است.

۶- قضیه منفصلی که دو بخش آن قابل جمع در صدق هستند چه نام دارد؟ مثال آن کدام است؟

(۱) منفصله مانعة الخلو - طلبه علوم دینی یا عالم است یا با تقوا (۲) منفصله مانعة الخلو - طلبه علوم دینی یا شیعه است یا سنی

(۳) منفصله مانعة الجمع - طلبه علوم دینی یا شیعه است یا سنی (۴) منفصل مانعة الجمع - طلبه علوم دینی یا عالم است یا با تقوا

۷- کدام عبارت در مورد قیاس استثنایی درست نیست؟

(۱) ضرورتاً از دو مقدمه حملی و شرطی تشکیل می‌شود.

(۲) مقدمه اول آن ضرورتاً یک قضیه شرطی است.

(۳) قیاسی است که عین نتیجه آن ضرورتاً در یکی از مقدمات ذکر شده است.

(۴) قیاسی است که با توجه به مقدمه شرطی آن چهار حالت برای آن قابل تصور است.

۸- از مقدمه «اگر او بیمار باشد به مسابقه نخواهد آمد» کدام نتیجه معتبر است و این نتیجه‌گیری چه نام دارد؟

(۱) او بیمار نیست پس به مسابقه خواهد آمد - رفع تالی (۲) او به مسابقه آمده است پس بیمار نیست - رفع تالی

(۳) او به مسابقه آمده است پس بیمار نیست - وضع مقدم (۴) او بیمار نیست پس به مسابقه خواهد آمد - وضع مقدم

۹- در مقایسه نظر پارمنیدس با هراکلیتوس پیرامون حرکت می‌توان گفت

(۱) از نظر پارمنیدس حرکت وجود ندارد زیرا از طریق حس برای ما معلوم نمی‌شود

(۲) از نظر هراکلیتوس حرکت وجود ندارد زیرا از طریق حس برای ما معلوم می‌شود

(۳) از نظر پارمنیدس شناخت حسی معتبر نیست پس حرکت که حسی است وجود ندارد

(۴) از نظر هراکلیتوس شناخت عقلی معتبر است پس حرکت همان‌گونه که هست وجود دارد

۱۰- کدام عبارت در مورد نظر پروتاگوراس در مورد شناخت یا معرفت نادرست است؟

- ۱) همه می‌توانند به حقیقت دست یابند زیرا نسبت به هر کسی متفاوت است.
- ۲) اشیاء برای هر کس همان‌گونه که به نظر می‌آیند همان‌گونه هستند.
- ۳) حقیقت همان چیزی است که حواس هر کسی به آن گواهی می‌دهد.
- ۴) حقیقت دست‌یافتنی نیست نه از راه حس و نه از راه عقل

۱۱- در فلسفه اسلامی، فیلسوفی که نظام فلسفی خود را بر پایه معرفت شهودی بنا نمود است که معتقد بود عارفی که فاقد نیروی

تفکر و تحلیل عقلی باشد و در مورد معرفت‌شناسی فارابی و ابن‌سینا نمی‌توان گفت

- ۱) ملاصدرا - عارف ناقص است - تداوم بخش اعتبار حس و عقل در شناخت‌اند.
- ۲) سهروردی - عارف ناقص است - در تبیین فلسفی خود از شناخت شهودی هم بهره می‌برند.
- ۳) سهروردی - سزاوار افسوس است - در تبیین فلسفی خود از شناخت شهودی هم بهره می‌برند.
- ۴) ملاصدرا - سزاوار افسوس است - تداوم بخش اعتبار حس و عقلی در شناخت‌اند.

۱۲- فلسفه‌ای که از ویژگی‌های متمایز انسان و هویت اخلاقی او بحث می‌کند است که زیرمجموعه است و گاهی به جای

آن از واژه در معنای استفاده می‌شود.

- ۱) فلسفه اخلاق - فلسفه‌های مضاف - خودشناسی - شناخت هر کس از ویژگی‌ها و خصلت‌های خودش
- ۲) انسان‌شناسی فلسفی - فلسفه‌های مضاف - خودشناسی - شناخت حقیقت و ماهیت انسان
- ۳) فلسفه انسان‌شناسی - فلسفه‌های کاربردی - انسان‌شناسی فلسفی - شناخت عقلی و استدلال از ویژگی‌ها و خصلت‌های فردی و شخصی انسان
- ۴) فلسفه اخلاق - فلسفه‌های علوم - خویش‌شناسی فلسفی - شناخت ویژگی‌های اخلاقی و خلقی انسان به روش عقلی و فلسفی

۱۳- از نظر ابن‌سینا و داروینیسیم به ترتیب، توجه انسان به اخلاق و فضایل اخلاقی ریشه در چه چیزی دارد؟

- ۱) تفکر انسان - فطرت انسان (۲) فطرت انسان - ماهیت انسان (۳) روح انسان - زیست اجتماعی (۴) تفکر انسان - زندگی اجتماعی

۱۴- کدام گزینه وجه اشتراک انسان‌شناسی اگزیستانسیالیسم با انسان‌شناسی حکمت متعالیه است؟

- ۱) چیستی و ماهیت انسان از لحظه تولد مشخص و معین نیست.
- ۲) روح انسان آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند.
- ۳) انسان در حالی موجود می‌شود که چیستی و ماهیت‌اش مشخص نشده است.
- ۴) در ابتدای زندگی معلوم نیست هر انسانی چه هویتی خواهد داشت.

۱۵- با توجه به بیت شعری «به نام خداوند جان و خرد / کزین برتر اندیشه برنگذرد» کدام گزینه نادرست است؟

در اندیشه حکیمان باستان

- ۱) خرد وجودی عقلانی است که فرشتگان پرتو و مظهر آن هستند.
- ۲) آفریدگار کلّ جهان را با خرد و عقل رهبری می‌کند.
- ۳) مزدا با خرد و اندیشه خود، جهانیان را آفریده است.
- ۴) خرد با وجود آفریدگار متحد و یگانه است.

۱۶- با توجه به دیدگاه حکمای یونان باستان در مورد عقل، کدام عبارت درست است؟

- ۱) از نظر پارمنیدس، اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند.
- ۲) ارسطو انسان را دارای دو عقل نظری و عقل عملی می‌دانست.
- ۳) افلاطون معتقد به وجود عقلی به نام عقل کلی بود.
- ۴) هراکلیتوس معتقد به عقل جهانی بود که عقل انسان مراتبی از آن است.

۱۷- تبیین کدام فیلسوف از مفاهیم فلسفی به‌گونه‌ای بود که تحولی عظیم در کارکرد عقل به وجود آورد؟ کدام عبارت در مورد تبیین او از عقل

درست است؟

- ۱) کانت - عقل ابزاری برای درک مفاهیم ذهنی است.
- ۲) کانت - عقل می‌تواند وجود خداوند و نفس مجرد انسان را اثبات کند.
- ۳) دکارت - عقل ابزاری برای درک بدیهیات اولیه و ضروری عقلی است.
- ۴) دکارت - عقل می‌تواند وجود خداوند و نفس مجرد انسان را اثبات کند.

۱۸- هرگاه بپذیریم که در درستی یا نادرستی دانش فلسفه، فقط استدلال است که داور می‌کند، به ایراد کدام جریان مخالف فلسفه اسلامی پاسخ داده‌ایم؟

- ۱) فلسفه اسلامی تعبیر درستی نیست زیرا فلسفه، دین نیست.
- ۲) فلسفه اسلامی فربه کردن فلسفه است.
- ۳) کارآمدی و اعتبار عقل محدودتر از آن است که به مباحث خداشناسی بپردازد.
- ۴) فلسفه اسلامی چیزی جز ورود خزنده‌ی عناصر فرهنگ یونانی به فرهنگ اسلامی نیست.

۱۹- فیلسوفان مسلمان از تا و سایر فیلسوفان مسلمان عصر حاضر، برای عقل دو مصداق قائل بوده‌اند که عبارتند از و

.....

۱) فارابی تا ملاصدرا - عقل به‌عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی و عقل به‌عنوان قوه استدلال و شناخت انسان

۲) فارابی تا علامه طباطبایی - عقل به‌عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی و عقل به‌عنوان قوه استدلال و شناخت انسان

۳) فارابی تا ملاصدرا - عقل نظری به‌عنوان ابزار شناخت علوم نظری و عقل عملی به‌عنوان ابزار شناخت علوم عملی

۴) فارابی تا علامه طباطبایی - عقل نظری به‌عنوان ابزار شناخت علوم نظری و عقل عملی به‌عنوان ابزار شناخت علوم عملی

۲۰- با توجه به مضمون بیت «غیر این عقل تو، حق را عقل‌هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست» نمی‌توان گفت در نظر فیلسوفان مسلمان

۱) عقول علم حضوری هم به خداوند دارند و هم به خودشان و هم به مخلوقات طبیعی.

۲) درک حقایق از سوی عقل انسان ناشی از افاضه خداوند است.

۳) اولین مخلوق خداوند عقل است که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است.

۴) فیض خداوندی از طریق عالم عقول به عوالم دیگر می‌رسد و جهان از این طریق تدبیر می‌شود.